

SOLII

„Noi rămânem la matcă
 și nu ne părăsim
 partidul.”

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
 comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
 pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
 Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
 Exemplarul 2 Lei.

Maniu trebuie zdrobit!

Așa a glăsuț Dl Vlad la Alba-lulia în fața adunării valachilor din acel județ. Din firea sa, Dl Vlad, fiind sincer, a îndelăturat vâlul sub care se ascundea scopul adevărat al acțiunii valachiste și cu o brutalitate înspăimântătoare a spus la Alba-lulia, că scopul acțiunii valachiste este distrugerea Dlui Maniu.

Stăm zăpăciți și înmărinuriți în fața acestor declarații și cu inima plină de durere patriotică ne întrebăm: cui mai folosesc și acest spectacol politic? Că neamului românesc și poporului din Ardeal, a bună seama, nu-i este spre nici nu bine!

Istoria ne învață, că popoarele au zdrobit pe bărbaii cari au stat împotriva tendințelor de propășirea lor, iar pe aceia, cari au luptat cu devotament pentru realizarea aspirațiilor lor, i-a stimat și le-a ridicat monumente, ca să fie pildă în fața urmașilor.

Chiar în vremea zilelor, pe care noi le-am trăit, am văzut, că un bărbat politic, ca Tisza, a fost răpus de voința involburată a poporului maghiar, pentru că era socotit ca un potrivnic al realizărilor democratice maghiare. Chiar și despre marele rege al Sâbilor, care acum îi anul, a fost răpus mizelește, se vorbește, că a fost suprimat între altele și pentru că era potrivnic libertăților și democrației la care râvnea poporul croato sârb.

În schimb, tot sub ochii noștri, s'au petrecut fapte edificatoare arătate de popoare generoșilor susținători ai cauzei lor. Musolini de 13 ani este susținut la postul de comandă supremă a statului tocmai de poporul din mijlocul căruia a eșit și a cărui cauze se nizuiește să le realizeze. Pilsudsky a fost premărit și cu sentimentele de adevărată evlavie a fost respectat de Polonia, care lui are, să-i mulțumească libertatea și așezarea ei de azi. Masarik înfăptuitorul Cehoslovaciei este stimat și ținut de un neam întreg în cele mai înalte demnități a statului, pentru că a luptat, pentru că s'a sacrificat pentru aspirațiile și propășirea neamului său.

Punem deci, cu toată onestitatea, fără nici o patimă, întrebarea, Dlui Vlad: pentru ce trebuie zdrobit Dl Maniu?

Trebuie zdrobit Iuliu Maniu pentru că a prezidat și a înfăptuit stăpânirea românească în Ardeal, cu colaborarea chiar și a Dlui Vlad?

Trebuie zdrobit Iuliu Maniu pentru că a dat pământ țăranilor, înfăptuind reforma agrară ardeleană, înaintea reformei agrare din vechiul regat? Trebuie zdrobit Iuliu Maniu pentru că a colaborat sincer și în chip hotărât la actul restaurației, care în timpul guvernării sale s'a înfăptuit? Ca să amintesc numai câteva din marile lui fapte publice realizate pentru binele și propășirea neamului nostru.

Pentru astfel de fapte alte neamuri au incunjurat cu recunoștință și iubire pe băbăii lor aleși, numai noi să-i zdrobim și să-i distrugem pe ai noștri?!

De sigur, că nici Dl Vlad nu pentru acestea cere distrugerea lui Dl Maniu. El o cere pe motive și împrejurări nemărturisite încă, dar bănuite de toată lumea. Înaintea Dsului știm, că au mai cerut-o anumite cercuri de oameni, cărora le este incomodă persoana și activitatea Dlui Maniu. Coincidența de gând și scop între aceste cercuri și frontul valachist a Dlui Vaida Vlad este suspectă și dă de bănuț la toată lumea de bună credință.

Ceeace dă însă o importanță deosebită acestei atitudini a Dlui Vlad este, că a mai avut D-l Maniu prietini și colaboratori cari l-au părăsit, cum a fost Goldiș, Mihali, Lucaci, cari, însă, au rămas cuviincioși față de Dl Maniu și după despărțire. Singur Dl Vlad este acela, care după o colaborare de 30 ani cu Dl Maniu, se desparte de Dsul angajându-se în slujba unei cauze și a unui scop așa de detestat de întreg neamul și de conștiința colectivă a demnității naționale. Nici chiar Dl Vaida nu înțelege să pomenească cu ocară numele Dlui Maniu. Dl Vlad face mai mult se angajează să-l distrugă.

Noi ne exprimăm indignarea pentru aceste necugetate declarații și credem că neamul românesc, care-l stimează și iubește pe Maniu va reacționa așa, că va lichida, fără apel, din amintirea ei pe Dl Vlad și mișcarea valachistă, cu n'a lichidat pe toți cei cari au negociat marile interese ale neamului cu compromisuri de circumstanță.

Sacul cu bani a lui Anghelescu a zăpăcit complet pe Dl Vlad în judecata și în altitudinea sa. Nu în zadar zice un proverb străbun că pecunia maxima meretrice.

Verox.

Dl Dr. Al. Vaida și „numerus valahicus”

Celîm în ziarul „Vestul” din Timișoara următoarea situație lămuritoare pentru oricine referitor la sinceritatea dlui Vaida în propaganda sa valachistă.

Din 12 oameni de serviciu, pe cari îi are d. Vaida la Moșia sa Glodeni (fost Șarospatac) județul Mureș, nu e unul român. Toți sunt unguri iar la „Discomul” din Tg. Mureș, coedus de d. iegner Mircea Vaida, din 58 funcționari, numai unul este român. D. Vaida și numerus valahicus aplicat pe propriul lui teren.

Țărănimea în mare sărbătoare

Dnii Ion Mihalache și M. Popovici vin în județul nostru

Prieteni și cetății noastre, au aflat din numărul trecut al ziarului nostru, că în curând va veni la Deva, — Dl Ion Mihalache președintele suprem al partidului nostru și Dl Mihai Popovici, — președintele regional a Ardealului și președintele organizației noastre județene.

Vestea sosirii acestor mari șefi ai noștri, au umplut sufletul țărânimii române, de o mare bucurie. Țărâניה județului nostru alăturată aproape toată, partidului nostru, așteaptă cu mare nerăbdare și cu năpusă bucurie să audă cuvântul cel înțelept, al șefului nostru suprem. Și cu toate că Dl Mihalache vine să prezideze o ședință a Comitetului județean, deci nu o mare adunare, nimeni nu va putea opri năvala țărânimii la Deva, în această zi, pentru că întreaga țărâניה română este alăturată de Dl Mihalache și credincioasă partidului ei, național țărănesc.

Țărâניה noastră, — nu poate și nici nu-i este îngăduit să facă parte din alt partid, decât cel țărănesc — care partid politic din țara noastră, are mai mulți țărani, decât noi? Care partid are un program mai potrivit nevoilor și dorințelor țărânimii, decât partidul nostru? — Nici unul. Nici unul din multele noastre partide nu s'a legat, cu tot ce are și tot ce vrea el, — de țărâניה ca npi. — Le-a plăcut tuturor să și bată joc de această țărâניה, care este cea mai mare pătură socială, peste 80 la sută, țărani, din populația țării noastre.

Au uitat, sau mai bine zis, nu au vrut să înă seamă că, toți oamenii noștri politici și cei cari strigă în gura mare, că sunt români și cel bogat și capitalist și boierii, cu toții sunt născuți, direct, sau prin strămoșii lor, din această țărâניה.

Această țărâניה are în sufletul ei și în trecutul ei bogățiile nemăsurate, cari ne-au menținut și ne mai mențin pe noi ca popor român.

Căci, — 1. țărâניה a alcătuit poporul român ca nație, la nașterea lui, căci boieri nu aveam atunci, ci numai țărani erau și Dacii și Romanii, strămoșii noștri.

2. Țărâניה a întemeiat Statele noastre.

3. Țărâניה a păstrat ordinea română, nevoia legii, domnia regească și respectul mare față de Rege.

4. Clasa țărănească este acela din care s'a născut, prin învățătură de carte și averi mari, — clasa noastră boierească.

5. Țărâניה a păstrat neschimbată: limba, obiceiurile, religia creștină, portul, cântecele și cusăturile frumoase românești.

6. Țărâניה prin marele ei număr de nașteri de copii, a asigurat și asigură și acum armata țării, de

ostași viteji și îndurători la orice primejdii.

7. Țărâניה prin dragostea ei atât de mare de pământul ei strămoșesc de vatra părintească, a ținut piept dușmanilor și va ține tuturor ce vor mai voi a le răpi, pământul ca le atât de drag și pentru care își dau și viața.

Iată, — ce mari calități are țărâניה noastră. — Și totuși, în afară de partidul nostru, ea a fost nesocotită de toți oamenii politici. Fiecare partid și-a ales baze meseriași, ba pe bogătași, pe boerii, numai de necăjitul de țaran, nu s'au legat.

Și când mă gândesc la acestea, gândul mi-se duce la o poveste frumoasă, cunoscută de multă lume și care poveste se aseamănă de minune cu soarta țărânimii noastre: Se știe povestea fetei frumoase furată de mama pădurilor și pentru care mulți tineri frumoși și-au pierdut capul, — ca să o scape din robie. — Fiecare trebuia să păzească caii, mamei pădurilor și fiecare își alegea ca răsplată pentru păzit, unul din cei mai frumoși cei din grajd. — Dar cu nici unul din caii aleși nu puteau face minunea să poată fugi cu fata închisă. — Și atunci a venit adevăratul făt frumos; — care nu a ales din grajd pe cel mai frumos și gras, ci a ales din fund pe cel mai slăbănog și amărât cal. — Dar acest cal avea în el șapte suflete și atunci când a încălecat făt frumos pe el, a putut să scape din robie fata. — Asemănați, — fata furată, cu țara noastră rumească și pe feciorii cari și-au ales câte un cal care arăta mai frumos, cu oamenii noștri politici. — Și veți vedea că povestea, durere, se potrivea țării noastre, — căci așa cum feciorii cu caii lor, nu au putut scăpa țara de năcazuri și sărăcie.

Și asemănați acum și nici nu se putea asemănare mai potrivită a țărânului român, cu calul slăbănog și slab din grajdul babei.

Așa cum se arăta calul babei, însă nădravân cu șapte suflete în el, — așa e țărânul nostru.

Flămând și amărât de traiul rău și năcazurile vieții, dar cu cele șapte puteri arătate mai sus, — ale sufletului său.

Și nu se putea ca Dumnezeu să nu asculte rugăciunile țărânimii noastre, iar din lacrimile și suferințele bietului țaran, a răsărit făt frumosul țărânimii române care ca și cel din poveste, a ales calul slăbănog dar nazdravân, adevăc țărânul român, ca tovarăș pentru mântuirea țării aces-teia. — El a răsărit din țărâניה, în mijlocul căreia a trăit și trăește, pe care a cunoscut-o de aproape și de care s'a legat cu tot sufletul său.

Este șeful nostru Dl Ion Mihalache.

În costumul său natural pe care-l poartă cu atât drag, și în care noi vedem mai multă dovadă de românism decât în fracul dlui Vaida, asemănarea lui cu Făt frumos, — este o mândrie pentru noi.

Un om care s'a ridicat de jos, dintre țărani dela sate și uimește azi prin mîntea sa atât de luminată și vorba lui atât de frumoasă, nu numai oamenii țării noastre ci și pe cei din străinătate, un asemenea șef al țărănimii, cereau în gândul lor țărani.

Domnia sa vine acum la noi în județ, ca și în alte județe, ca să spună programul partidului nostru și să ne pregătească pentru marea bătălie de răsturnare a guvernului liberal, adevărat pentru marea adunare de peste 200 mii țărani la București; în 14 Noembrie.

Dsa vine să arate că ceiace vrea să înfăptuiască partidul nostru, este o revoluție a nației românești. „Noi vrem să schimbăm totul ce trebuie în această țară și să o clădim pe alte fundamente”. — Altfel ce rost avea să plec eu dela gospodăria mea și să mă iau la luptă cu boerii. — Noi suntem săraci de averi dar bogăți cu sufletul și suntem mulți. Cu noi este toată țărănimea ei, noi avem suflete luminate, oțelite pe care le punem la dispoziția neamului românesc, pentru creșterea unui viitor mai bun!

Noi vrem țărănimea luminată, la putere încadrată de învățători, preoți, medici, profesori, industriași și comercianți români. Puterea e a partidului Național Țărănesc și nimeni nu ne poate refuza puterea, căci euă ni-se cuvinte, pe drept, — și la nevoie o cucerim.”

Sunt cuvinte alese din cele multe și frumoase pe care Dl Mihalache le-a spus în alte părți ale țării, unde a fost primit de mii de țărani, cu-

vinte pe care le va spune și la Deva.

Și mai vine Dsa să arate că e o minciună tot ce dușmanii țărănimii, născocesc că Dl Maniu — nu ar fi alături de Dl Mihalache. — Dl Mihalache se consideră ca un fiu, — urmaș, la șefie al dlui Maniu și întotdeauna înțelegerea între domniile lor, ca și în întreg partidul, — a fost bună.

Și ca davada cea mai bună că dl Maniu cu dl Mihalache, sunt în cea mai bună înțelegere, avem frumoasele cuvinte ale marelui nostru Iuliu Maniu, cuvinte cu care l-a primit în 10 Oct. la Zăău, în județul D-sale:

„Vă asigur dle Mihalache că în lupta ce a-ți început-o ve-ți avea tot sprijinul nostru.

Vom sta la spatele D-vs. și vom fi gata la comanda D-vs. Nimeni nu va putea rupe apropierea dintre noi. Te voui urma unde mergi D-ta. — În lupta pentru răsturnarea guvernului liberal prin adunarea dela 14 Noembrie, — puteți conta cu încredere pe mine și n-ași voi altceva decât ca, fiecare membru al partidului național-țărănesc, să vă fie atât de credincios, cum vă sunt eu.

La revedere la 14 Noembrie la București.”

În această situație, țărănimea română a județului nostru își îndreaptă toate nădejzile ei de mai bine spre partidul național țărănesc.

Scăparea țării și țărănimii din robia și sărăcia de azi; — se apropie. Pentru înfăptuirea „statului țărănesc”, se fac pregătirile ce trebuie. Acestor pregătiri, adunarea dela Deva și de la București, țărănimea cinstită cu sufletul curat și dornică de nouă viață mai bună într-o nouă țară, să răspundă iubitelui ei șef Dlui Mihalache: „prezent la datorie și Vă urmăm cu sfințenie.”

I. Dama.

De ce voim să răsturnăm guvernul liberal

Noi purtăm acum o aprigă campanie pentru răsturnarea guvernului liberal. Poporul se întreabă că de ce oare voim să-l răsturnăm. Iată, dăm aici câteva din adevărurile cari nu pot fi răsturnate de nimeni și cari explică lupta pe care o ducem noi în contra guvernului dlui Tătărescu.

Ei au savârșit cea mai mare panna prin oameni de stat cu de-zele unde a fost amestecat și vicepreședintele senatului liberal și din care afacere s'au încasat 25 milioane sperți.

Ei au înființat mîile de posturi de agenți fiscali cari au ajuns să fie o groază a poporului tratând cu barbarie deopotrivă și pe contribuabilul cinstit și pe cel remitent.

Ei conduc prin abuz primăriile și

județele cu comisii interimare, desconsiderând voința poporului.

Ei au fost acei cari au desconsiderat totdeauna legea și nu au văzut decât de căpătuirea partizanilor lor ca să-i înfunde bine cu parale ca să aibe cu ce să trăiască în timpul opoziției.

Ei nu lasă ca poporul și M. S. Regele să cunoască adevărata stare de lucruri din țară conducând prin ajutorul stării de asediu și a cenzurei, numai ca adevărul să nu iese la suprafață.

Toate acestea sunt numai o parte dintre fărâdelegile liberalilor dar cari sunt destul de însemnate pentru ca să fie un motiv serios și puternic ca să luptăm până la ultimul moment spre doborârea acestui guvern abuz-prior.

x. y.

Cum sună numerusul Dlui Vlad

Numerusul lui Vlad sună așa: „La cei mulți și proști da, — la mine ba”. — Și aceasta se poate dovedi cu câteva fapte din trecutul dlui Vlad. — Astfel noi îl întrebăm, — Cum se putea împăca naționalismul său integral cu funcțiunea de furnizor al armatei Austro-Ungare cu porci îngrășiți la moșia sa?

Cum se împacă intransigența sa națională cu declarația de loialitate ce-a făcut statului Maghiar spre a se feri personal de orice neplăceri ce l'ar putea atinge în timpul războiului?

Cum se împacă naționalismul său integral cu faptul că s'a rugat de jidanii din Orăștie acu 8 ani ca să voteze cu partidul său, la alegerile

comunale?

Cum se împacă naționalismul său integral cu scrisoarea ce-a adresat președintelui sașilor din Orăștie acum 4 ani rugându-l să se ducă și să voteze cu el și cerându-i tot concursul pentru reușita sa în alegeri?

Cum nu i-se opresc în gât mîncările pe cari le mîncăcă vara la Băile Geoagiu, căci sunt pregătite de-un minoritar și restaurantul acestor băi a fost dat în chirie de către Banca dlui Vlad unui minoritar și nu unui român?

Dar să nu credeți că întrebările noastre sunt numai acestea ele urmează și sunt încă multe.

A. B.

Teroarea liberală din MARAMUREȘ Cum a fost împușcat Dr. Ilie Lazăr

Vineri în 11 l. c. a avut loc la Maramureș o mare manifestație a partidului național-țărănesc la care au luat parte dnii Ion Mihalache, Mihai Popovici, Victor Moldovan, Mihail Ghelmegeanu, Mihail Ralea, Dr. Ilie Lazăr, Dr. Solomon Virgil precum și alți mulți fruntași ai noștri. — Astfel a venit o mulțime mare de oameni, cari după ce s'a sfârșit adunarea a voit să facă o manifestație de simpatie pentru iubiiții noștri conducători urmându-le mașinile în cari plecau la Baia-Mare, — până la capatul orașului. Agenții guvernului au ieșit totuși împotriva lor și i-a provocat să se împrăstie și să nu-și mai conducă șefii. În fruntea coloanei mergea dl Dr. Ilie Lazăr viteazul fruntaș dela Maramureș. Atunci procurorul Baciu Augustin a dat ordin să tragă poliția o salvă în aer. Unul dintre polițai însă a tras fa plin și

l'a lovit cu un glonț pe dl Ilie Lazăr. Glonțul a pătruns în brațul drept. După această nenorocită întâmplare imediat a fost transportat la o farmacie apropiată unde i s'au dat primele îngrijiri după cari a fost transportat la spitalul din Baia-Mare.

Din aceasta se vede că guvernul liberal și-a pierdut capul și nu mai știe prin ce mijloace să împiedice semnele poporului prin cari își arată iubirea față de vechiul partid național-țărănesc și față de bravii săi conducători, Ion Mihalache, Iuliu Maniu, și Mihai Popovici.

În ultima oră ne vine știrea că guvernul ar fi ordonat și arestarea dlui Ilie Lazăr, — asta în loc de pedepsirea celor vinovați. Se vede câtă dreptate are poporul în proverbul său când zice: „hoțul de păgubaș” așa precum ar veni și chestia asta.

grija școlael.

Programul cultural al partidului nostru!

Pentru a se cunoaște bine de către toți colegii, programul cultural al partidului am extras mai jos din programul votat în ședința din 2-6 Febr. 1935 de Comitetul executiv central al partidului următoarele:

Învățământul Primar și cultura Poporului.

Vremea cere o politică școlară eroică inspirată de ideea de a se da copilului preferință înainte de orice în societate și de a se dărâma bariera așezată de clasă și sărăcie în fața educației și a învățaturii.

1. În acest scop, se vor organiza cursuri speciale de iarnă pentru analfabeți, utilizând toate organele culturale și administrative pentru dezvoltarea și răspândirea lor.

Se va face o realitate din bibliotecile populare, care vor fi alăturate la căminurile culturale și la casele de sfat și cetire, înzestrate cu muzee, radio, cinematografe, coruri satești etc.

2. Pentru dezvoltarea și îndrumarea învățământului propriu-zis, se va organiza Ministerul Instrucțiunii pe baza principiului descentralizării, dându-se prin lege largi atribuțiuni Inspectoratelor școlare, față de care Ministerul central va avea numai dreptul de îndrumare și control.

a) Învățământul primar va fi dezvoltat și organizat pe baze noi, imprimându-i-se un caracter practic și regional, pentruca elevii să dobândească, într'adevăr, cunoștințele necesare pentru viață, legate de mediul în care trăiesc și de profesiunea pe care vor fi chemați s'o exercite.

Pentru completarea instrucției și educației copiilor și în vederea pregătirii lor pentru viața gospodărească, vom reorganiza învățământul complementar, dându-i un caracter exclusiv practic și sezonier și adaptându-l cerințelor vremii și mediului local.

Ținând seamă de greutățile materiale ale părinților elevilor, vom face

o lege a eforturilor școlare, organizând pe alte baze contribuția financiară pentru întreținerea școlilor și ajutoarea copiilor săraci.

Vom înființa cămine pentru fil de țărani în capitalele de județ, rezervându-li-se un număr suficient de locuri în fiecare clasă și acordându se burse copiilor săraci dar meritori.

În ceace privește corpul didactic de toate categoriile, vom complectea aplicarea normelor generale de salarizare, prevăzute în legea de armonizare a salariilor. Pentru învățătorii care vor realiza la sate frecvența școlară excepțională, se va aproba o gradație-premiu.

Educarea și luminarea poporului se vor baza, în primul rând, pe școală și biserică, înfrățite în această operă. Iar învățătorul și preotul vor căpăta o astfel de educație, precum și înlesniri speciale, spre a deveni gospodari model și educatori, cu pilda, ai micilor plugari.

Din programul de mai sus, referitor la inv. primar, — colegii vor studia și debata problemele ce le cred mai importante. Părerile dumeleor, prezentate Secției noastre, la adresa redacției, — vor fi publicate în rubrica aceasta.

Adunarea de constituire a secției, noastre profesionale în cadrele partidului se va face cât de curând când va fi la Deva — Dl Ion Mihalache care va prezida ședința comitetului județean al nostru. — Se vor face discuții referitor la acest program.

Prezența unui cât mai mare număr de colegi la această ședință, se impune.

Cerem colegilor, mai mult curaj în a-și exprima în scris și verbal părerile politice, atunci când au conștiința datoriei dascălești împlinite.

Și cu aceasta vă zicem la revedere la

Secția Profesională a inv. din Partid, Naț., Org. Jud. Hunedoara

Dreptatea liberală Un caz grăitor din Județul Făgăraș

În ultimul număr din „Gazeta Făgărașului” de sub conducerea viteazului Dr. Aurel Dobrescu f. ministru al partidului nostru, am văzut 2 fotografii foarte lămuritoare despre dreptatea liberală. — Acestea două fotografii reprezintă 2 invalizi de războiu. Unul este actualul prefect liberal al Făgărașului un anumit Pășărar-Bărsan căruia îi lipsește un deget la o mână din timpul războiului și care primește azi următoarele sume de

bani 8000 lei pensie în calitate de invalid de războiu 15000 lei salar de prefect, 18000 lei diurna de prefect și 35.000 lei în calitate de comisar al guvernului la o societate de exploabile. — Celalalt este un invalid de războiu din Breaza căruia îi lipsește picioarele și care nici până azi nu a ajuns să primească vre-o pensie ci este cerșitor pe drumuri și muritor defoame. Iată care-i dreptatea liberală.

M. N.

Din aspectele cenzurei

Plugarii nostri, dela venirea liberalilor în fruntea treburilor țării, aud vorbindu-se de cenzură.

De bună seamă vor fi văzut gazete apărând cu coloane albe, și se vor fi întreat, că de ce scot domnii gazeta și nu scriu în ele peste tot Nu scriu pentru că se mestecă cenzura și șterge scrisul care nu le place domnilor dela putere.

Cenzura, prin urmare, e un felu de lanț pus pe mâinile gazetărilor, ca să nu poată scrie ce cred și un felu de lacăt pus pe gura adversarilor politici, ca să nu poată grăi în public despre faptele guvernărilor.

Intr'un număr anterior am scris în gazeta noastră despre unele isprăvi cam deochiate ale deputatului liberal Bursan și în legătură cu el am făcut amintire și despre deputatul Nasta tot liberal. Ceeace am scris despre Bursan a fost șters

de cenzură, iar ceeace am scris despre Nasta a fost lăsat. Bursan e regățean și Nasta i din județul nostru.

Ce învățătură putem scoate din această procedură a cenzurii? Că pe deputatul regățean nu te lasă cenzura să-l povestești în gazetă, iar despre deputatul ardelean, fie el chiar liberal, poți scrie liber, ce vrei.

Adecă cum?! Deputatul liberal regățean e sfânt, n'are nici o prihană, iar deputatul liberal ardelean e păcătos, poți scrie despre el cât vrei și cum vrei?! Căci așa vine vorba după logica și purtarea cenzurii din Deva.

Invităm însă pe înțelepții mânuitori a cenzurii din Deva, să fie mai precauți și mai circumspecți, ca să nu descopere așa brutal dispozițiile confidențiale ale stăpânilor de la București, căci prea se șifonează situația liberalilor locali, în urma acestei dispoziții. Verax.

O mare potlogărie liberală

— Din isprăviile prefectului liberal dela Ilfov —

Marile abuzuri și deturnări de fonduri ce s'au săvârșit la prefectura județului Ilfov, și cari au permis fostului prefect Ghiță a fa mai puțin de 2 ani de guvernare liberală să agonisească pe seama lui și a familiei sale o avere de peste 100.000.000, au determinat în cele din urmă cercurile liberale să ceară o anchetă împotriva faimosului prefect Ghiță. Ancheta a fost făcută de către organele Ministerului de Interne și s'a încheiat cu rezultate senzaționale. În sarcina fostului prefect și a tovarășilor lui de operație s'au descoperit abuzuri și nereguli prin cari statul și județul Ilfov au fost păgubite cu câteva zeci de milioane.

Raportul asupra gestiunii fostului prefect Ghiță este depus la Ministerul de Interne și a produs consternare generală chiar și în cercurile liberale obișnuite cu asemenea ma-

nopere. Primul care s'a sisizat de cele constatate în sarcina dlui Ghiță a fost d. Dinu Brătianu, șeful partidului care este hotărât să procedeze fără cruțare împotriva acestui faimos prefect. În primul rând se vor lua împotriva lui măsurile de disciplină dictate de statutul partidului și nu este exclus ca fostul prefect Ghiță să fie deferit și instanțelor judecătorești.

Prefectul Ghiță și membrii familiei sale, cari formează o puternică dizidență în sânul organizației liberale din Ilfov, vor răspunde dlui Dinu Brătianu printr'un violent atac îndreptat împotriva lui Niculescu Dorobanțu, cumnatul dsale, pe care vor încerca să-l dea jos dela prezidenția organizației. Lupta între acele tabere promise a fi foarte interesantă și rezervă unele surprize adevărat senzaționale.

Liberalii la Hunedoara

Cu ce se laudă Costache Bursan și Dr Fülep

În ultima vreme liberalii au început să facă mare larmă pe chestia realizărilor. Astfel printre altele au început să ridice și un palat al primăriei orașului Hunedoara sub auspiciile parlamentarilor locali Costache Bursan și Fülep. Desigur pe ori cine l'ar en'uziasma opera edilitară și constructivă a unui regim însă când dorești să așezi acelea realizări pe planul unei aprecieri obiective trebuie să măsoți investițiunile și cheltuielile pe de-o parte cu randamentul și calitatea de altă parte. Ori lipsa unui raport de acest fel este excepțional de evidentă în cazul palatului administrativ din Hunedoara. S'a început ridicarea lui fără studiul anticipat și îndelungat al unui plan potrivit nevoilor primăriei și dacă s'a făcut mai mare aceste nevoi apoi nu s'a încercat să se adapte după un plan precis întocmit nevoilor pe cari ar dori să efecteze restul edificului. Desigur teza lor pledează pentru o așezare a lucrurilor așa cum va da Dumnezeu, numai că vezi opinia publică nu pentru acea sângerează la plata impozitelor, directe și indirecte, la plata aruncurilor comunale ca să

se facă palate așa cum îi tae capul pe unii Domni.

Nu aceasta este însă principala greșală pe care o relevăm în legătura cu această casă nouă ci îi întrebăm pe Dnul Costache și Dl Fülep că dacă Dumnezeu și-ar zidi azi o casă ar zidi o din cărămida de aceeași calitate ca aceia din care se zidește faimosul palat administrativ? Iar ei dacă ar avea puțină dragoste față de punga lor și banii câștigați, — dacă-i câștigă cu sudoarea unor muncitori adevărați, — desigur că nu și-ar face casă dintr'un astfel de material. Și — atunci apoi ne întrebăm că demnitarii publici nu trebuie să aibe aceeași dragoste de banul public ca de propria lui pungă? Din contră trebuie să fie mai pedanți și erigenți în problemele cari angajează banii noștri a tuturor, și să nu se uite numai la efectele electorale și demagogice pe cari le scontează din asemenea împrejurări.

Dr. S. T.

O nouă linguşire

Intre Vlad și Societatea „Mica”

În numărul trecut al gazetei noastre am arătat că îndată ce a ajuns Mitiță guvernator al Băncii Naționale imediat a apărut în gazeta dlui Vlad un articol de bineventură la adresa lui Mitiță. În legătură cu aceasta ne-am gândit la multele bajocuri cari le-a adresat dl Vlad lui Mitiță și-am explicat acel articol numai ca o linguşire, — fiindcă cercurile Băncii Ardeleana să vad dependentă oarecumva de dl Mitiță, în calitatea lui cea nouă. — În același timp însă am tras și cele mai urâte concluziuni relativ la moralitatea acestei atitudinii și nu am știut că este cazul să-l detestăm sau să-l compătăsim pe dl Vlad pentru aceasta lacună în consistența demnității sale.

Iată însă că dl Vlad s'a grăbit să reediteze această atitudine în cel din urmă Nr. al gazetei „Solia Dreptății”, și publică o scrisoare a Societății „Mica” prin care este înștiințat că Soc. a acordat în urma intervenției sale bisericei din Geoagiu-băi un ajutor de 20.000 lei și bisericei din Brănișca un ajutor de 5000 lei. — După publicarea acestei scrisori se aduc elogiile Societății „Mica” și conducătorilor ei pentru această mărinimoasă operă, — iar dlui Vlad mari laude pentru intervenția ce-a făcut.

Din acestea rezultă că dl Vlad s'a rugat, (și nu s'a jenat) de Societatea „Mica” și conducătorii ei ca să acorde aceste ajutoare de pe urma cărora să și facă merite personale și că reușind intervenția sa prin propria-i gazetă să-i linguşească pe conducătorii Societății „Mica” spre a-și asigura poate o seamă de alte beneficii morale sau materiale ce ar putea să le aibe de pe urma acestui fapt.

Noi însă îl detestăm pe dl Vlad și arătăm că este un act care frizează morala și demnitatea unui om fiindcă ne aducem bine aminte când după alegerea lui Teodorescu D-nul

Vlad personal a început o mare campanie prin gazeta sa în contra Societății „Mica” și-a conducătorilor săi acuzându-i că fac operă de corupție plătind banchet alegătorilor pentru a-l obliga pe ministrul de Industrie și Comerț de pe acele vremi, care era candidat de senator la colegiul consiliilor comunale împotriva lui Vlad. Ne aducem bine aminte când a lăsat să se reproducă și a comentat personal interpelările în parlament ale dlui Dr. Victor Moldovan relativ la chestia „Pyrit” și în general relativ la situația juridică a bunurilor Societății „Mica”.

Când au început aceste atacuri cercurile Societății „Mica” au spus că Vlad dă atacuri în contra lor din răzbunare, fiindcă a fost dat afară din Consiliul de administrație al Societății și că-l dor cele câteva sute de mii de lei pe cari nu le-a mai încasat în această calitate, deși dl Vlad a fost înlocuit acolo la venirea guvernului liberal făcând parte din lotul guvernului, — și nu ales de Societate.

Adevărul însă este că dl Vlad când a fost vorba de punga lui și de alegerea lui ca senator, — adecă de un interes personal, — și societatea „Mica” a fost în contra lui, — a susținut că aceasta face o operă de corupție, — și este imposibil să-l crezi că din convingere dl Vlad și-a modificat atitudinea, interesul fiind prea clar și transparent!

Se vede că a ajuns la concluzia că linguşirea este un instrument de parvenire mai rapid și sigur. Numai că dl Vlad a cam scăpat trenul.

Pentru foști miniștri și demnitari ai statului asemenea înfățișări ale fizionomiei lor morale sunt exacrabile și încodată arătăm că ne cuprinde scârba de atâta lipsă de demnitate!

Dr. Sebastian Tainic.

Veacul linguşirilor

Iarăș au grăit Intunecimile

După câteva exemple clasice prezentate în acest senz de gazeta dlui Dr. Vlad iată că cetim în gazeta liberală „Dreptatea” din Deva că la o serbare din Petroșeni au grăit și Intunecimile.

De altfel Intunecimile dispăruseră de-o vreme oarecare de pe orizontul politicii liberale din județ și toată lumea le-a crezut îngropate în pustnicia lui Vulcu, — iată însă că și-au făcut găurice prin peretele partidului liberal și-și scot încetșor iarăș capul.

Au văzut însă că nu mai merge în politică să dai cu „băta în baltă” să te iei de plept cu Miocu și să fi cu capu mare. — Când ești mic și intunecat este mai bine s'o iei pe ușa slugărniceii și linguşirilor. Astfel au început intunecimile să se prezinte în lume pentru primadată la Petroșeni cu linguşirea lui Mitiță, fiind un fulminant discurs de adulare și devotament!

Se vede că trăim cu adevărat veacul linguşirilor! E. F.

Cămătărie și politică?

Săracii datorași ai Băncii „Ardeleana”

Să nu scăpați nimeni și să cetiți cu toții articolușul care stă scris cu litere groase pe prima pagină a ultimului nr. din gazeta „Solia Dreptății” a Dlui Vlad purtând titlul „Se apropie 15 Noembrie. În acest articol se cheamă datorași Băncii „Ardeleana” să-și achite ratele de conversiune dela 15 Noemv. Până aici totul este bine însă articolușul mai conține și o amenințare la adresa celor cari nu vor plăti

Noi atragem atențiunea cetitorilor asupra acestui articol numai din curiozitate și pentru a le da ocaziunea să se convingă ei înșiși de ce însemnează pentru sărăcime și pentru dato-

rași acțiunea economică a dlui Vlad și a Băncii „Ardeleana” pe care el este stăpân.

Noi știm însă că oamenii cu simț și cu tragere de inimă pentru cei săraci și necăjiți ce vor zice la această atitudine a Dlui Vlad și-a băncii sale și mai ales câtă crezare îi vor da când vine pe sate și declară că luptă pentru sărăcime și pentru drepturile lor!

Desigur că se vor trezi țărani noștri cu un ceas mai de vreme și văzând adevărul îl vor întreba pe Dl Vlad de ce a fost contra conversiunii și cum de-i amenință cu cheltuieli de judecată pe bieții datorași! X. Y.

ȘTIRI

Manevrele regale au încetat. In 12 l. c. la orele 14, manevrele regale au încetat. Tropenții au sunat sfârșitul manevrelor. S'a dat cetire unui comunicat în care se arată mersul operațiilor din ultima zi de manevre.

A urmat o masă camaraderescă, chiar pe câmpul de luptă, masa fiind prezidată de Suveran și având ca oaspeți pe toți cei invitați să participe oficial la manevre.

S'a remarcat buna ținută a trupelor în tot timpul cât a durat manevrele regale.

Perfecționarea aeroplanelor fără motor. D. Falkievicz, un inginer polonez, a reușit să construiască un mic motor, numit „bobo”, care poate fi folosit de aeroplan fără motor. Motorul nu are decât 10 h. p., nu cântărește decât 16 kg. și se poate atinge cu ajutorul lui viteză 80 km.

Doi bucureșteni vindacați de Petrache Lupu. În două cartiere ale Bucureștilor s'a relevat minunea dela Maglav. Știrca a fost colportată de credincioși în toată Capitala. În casele lui Nicolae R. Tudor din str. Avrig 67, (Cart. Obor) și Petre Crăciun, dascăl al bisericii Podeanu este un adevărat pelerinaj al cetățenilor, cari vor să se convingă de minunile Maglavului.

Nicolae Tudor, suferind de surzenie, aude azi perfect de bine.

Petre Crăciun și-a recăpătat vederea. Cei doi bucureșteni au vizitat pe Petrache Lupu la Maglav rugându-l să-i binecuvânteze.

— Duceți-vă acasă, rugați-vă și Domnul se va milostivi — le-a răspuns Petrache Lupu. În timpul parcurșului Maglav-București, surdul și orbul s'au rugat.

Când au coborât în gara București au constatat minunea: Dumnezeu le-a ascultat ruga!

Audiențele șefilor de partide la Suveran. După terminarea manevrelor regale. Suveranul va primi în audiență pe șefii de partide.

Aceste audiențe au caracter informativ deschiderii Corpurilor Legiuitoare. Vor fi primiți în audiență d-nii: Ion Mihailescu, Octavian Goga, Al. Vaida și Gr. Iulian.

Boicotarea Italiei în porturile americane. Federația muncitorilor din porturi și dokuri grupând pe muncitorii dockeri sindicalizați, de acord cu Internaționala transporturilor, a adresat sindicatelor subalterne o circulară prin care le invită să refuze încărcarea sau descărcarea oricărui vas italian.

In orașul Hartford din statul Connecticut din America s'a expus acum o fotografie cum n'a existat alta mai mare până astăzi: e o fotografie de cinci metri și jumătate lungime și de patru metri lărgime, a vederii luată din avion a statului Connecticut.

Procesul vestit al lui Hauptmann, răpitorul copilului aviatorului american Lindberg, a ajuns în fața celei de a doua instanțe. Hauptmann, condamnat precum se știe la moarte pe scaunul electric, a făcut

recurs. Curtea cu jurați din Tretorn i-a menținut săptămâna aceasta sentința. Acuzatul va face un ultim recurs la curtea supremă a Statelor Unite.

Ce face Societatea Naționaliștilor și războiul italo-abisinian

Pactul Societății Naționaliștilor prevede că în caz de războiu, împotriva celui vinovat trebuie să se ia anumite măsuri. Măsurile vor fi luate de către toate statele cari fac parte din Societatea Naționaliștilor. Un comitet format din 6 persoane a fost însărcinat să cerceteze care dintre cele două popoare ce se războiesc e vinovat de începutul războiului: cel italian sau abisinian. Comitetul după ce a examinat faptele, a spus că vinovăția cade în sarcina italienilor, cari sub comanda ditorului de războiu Mussolini, a atacat pe nedrept altă țară. Vina Italiei e aceea că în dimineața zilei de 3 Octombrie, trupele italiene din Africa, cele comandate la nord de generalul De Bono, au trecut granița Abisiniei.

Vinovatul a fost găsit. Se caută acum măsurile cari vor fi luate împotriva Italiei. Și se caută să nu fie prea aspre, căci se tem cu toții că răsfățatul Mussolini ar fi în stare să facă un războiu european, dacă ar fi lovit prea aspru.

Turburări polițice în Bulgaria. Joi, în 3 l. c. s'a descoperit la Sofia, capitala Bulgariei, căările unui complot. Era vorba ca a doua zi să fie arestat Regele Boris, și mai mulți miniștri, pentruca puterea să fie smulșă din mâinile guvernului de acum. În fruntea complotiștilor se afla colonelul Damian Walliseff, un ofițer neastâmpărat, care a dat și lovitura din primăvara anului trecut. De astă dată nu i-a reușit. El a fost arestat împreună cu vre-o 90 persoane. Scriu zărele că el va fi condamnat la moarte.

Cată armată are Rusia. Un mare ziar francez a făcut cercetări asupra situației militare a Rusiei pe cari săptămâna trecută l-a dat la lumina tiparului. După acel ziar, armata rusească numără zece milioane de soldați. Armata activă cuprinde, împreună cu unitățile ajutoare, un milion și jumătate oameni. Numărul ofițerilor e de patru zeci de mii. Rezerviștii contingentelor 1923—1934 se ridică la opt milioane jumătate. Tuururile mici, sau artileria ușoară, numără patru mii cinci sute de gari de foc. Iar artileria grea, are 700 de tunuri. Numărul tankurilor și automobilelor blindate e de trei mii cinci sute. Pe lângă cele spuse mai sus, Rușii mai au patru mii trei sute avioane dintre cari o sută cincizeci sunt de bombardament.

Se vor întoarce din Rusia 140 de prizonieri. Ministerul de externe a primit înștiințare că 140 de prizonieri, rămași în Rusia din timpul războiului, vreau să se întoarcă în țară. Banca Națională a fost rugată să le dea bani străini, ca ei să poată veni în patrie.

Cine vor fi noul Chiriarihi. Se anunță că guvernul va susține candidaturile episcopului Visarion Puiu al Hotinului pentru scaunul de mitropolit al Bucovinei și aceia a arhierului Vasile Stan de Rășinari,

actual vicar al mitropoliei Ardealului, pentru scaunul episcopal al Ardealului.

Ex-regele George se înapoiază în Grecia numai după plebiscit. Mișterul Greciei la Londra a vizitat pe Regele George. După vizită a declarat că regele rămâne la Londra până după ce se va proclama rezultatul plebiscitului privitor la restaurarea monarhiei.

A sărit din tren și a rămas fără picioare. Locuitorul Gheorghe Muzat, de fel dinir'o comună de lângă Cernavodă, a plecat la oraș pentru anumite cumpărături. Când a ajuns în stație, n'a așteptat până să se oprească trenul ci a sărit mai devreme. Săritura însă nu i-a fost a bună, căci în loc să ajungă la pământ a ajuns între roatele trenului cari i-au tăiat picioarele. Alți călători l-au luat pe sus și l-au dus la spital. Cu toate îngrijirile doctorilor, sunt puține nădejdi că va scăpa cu viață, deoarece a pierdut prea mult sânge.

Cel mai confortabil hotel din Orăștie este

Hotelul Central

unde pe lângă prețuri moderate primiți o cameră bine mobilată și de-o curățenie exemplară. Tot acolo vă stau la dispoziție

Cafeneaua și Restaurantul de primul rang

Propr.: SIMION GAVRILĂ hotelier și restaurator.

M. GHIMUȘIANU

măestru clasornicar

în edificiul Hotelului „Central” din Orăștie Primește la reparație tot felul de ceasornice și bijuterii cu prețuri convenabile.

“TRANSILVANIA” HOTEL și RESTAURANT în ORĂȘTIE

Anunțăm cu onoare publicul din județ că:

s'a deschis terasa de vară

fiind azi locul de întâlnire a elitei din loc și jur, — unde cântă o muzică de jazz de primul rang. — HOTELUL, oferă cele mai confortabile camere pentru voiajori. — RESTAURANTUL este neîntrecut în specialități de: mâncări, și băuturi.

Domnii funcționari, preoți învățători și notari se bucură de 20 procente reducere la prețuri. Rugăm sprijinul onoratului public. Cu stimă DIRECȚIUNEA.

AVIZ MEDICAL:

Dr. S. Seidner medic dentist din loc, plecând în concediu la 11 August, își reia consultațiile la sfârșitul luni când se reîntoarce.

De vânzare

1 Timbală în cea mai bună stare.

Adresa la administrația ziarului.

Biciclete mărele „Apollo” și „Opel”

se vând și pe lângă rate convenabile la firma:

A. Hirsch din Deva.

Un pian

modern de vânzare, adresa la administrația ziarului.

M. STERN

Magazin de Textile și Incălză minte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Sandale de dame și domni.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de:

cravate ultima modă, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu prețuri solide